

# CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,  
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnštvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“,  
Poljske ulice št. 10.

## Občni zbor cecilijinega društva v Ljubljani dne 19. nov. 1896.

**K**ot večkratni poročevalec pri občnih zborih cecilj. društva vstrajam tudi sedaj in še tolikanj rajši, ker se vedno zadovoljnejši povračujem od takih shodov na svoje mesto. Človek se nekako počivi, primerjajoč prejšnje čase in sedanjí napredek v cerkvenem petju. Istina je, da, ko v literaturi gremo Slovenci brzim korakom naprej, ne zaostajamo v glasbenem oziru pri cerkvenih zborih. Zato menim, da se mi ne bo za zlo štela kaka opazka, saj smo ono dobo že prekoračili, ko smo morali vsako malenkost hvalisati, da ni zaspalo vse pri prvem poskusu. Ako pa kake stvari prav ne pogodim, prosim le popraviti; sine ira et studio bom zagovarjal svoje prepričanje, ali pa se bom uklonil boljším nazorom.

Za nas na deželi stanujoče cecilijance ni bil kaj srečno izbran dan 19. novembra. Ob tem času rado vreme nagaja, zraven tega še razni službeni posli ovirajo za daljno pot. Saj znate, kako je modroval nekdanji predsednik državnega zbora g. Smolka: „Zuerst das Geschäft, dann das Vergnügen!“ Najprvo moramo tudi mi spolniti svojo dolžnost, za katero smo poklicani, potem se še le podamo h koncertu — če tudi cerkvenemu. — Vem pa, da niste brez vzroka odbrali ta dan. Imate prosto v šolah, zato je lahko zbor polnoštevilen; takoj po počitnicah ne morete prirediti produkcije, ker zanjkuje časa za izvežbanje. Da jih pa iz dežele ni toliko došlo, kolikor bi jih kateri pričakoval, so zopet še drugi vzroki. Vsakteri nima pošte pri svoji hiši, ali železnične postaje poleg stanovanja. Takega že lahko malenkost odtegne od potovanja v metropolo, če tudi si je želel dalje časa slišati kaj posebnega, da naravnost rečem, vzor cerkvenega petja. Ako bi hotel osebne dogodke poročati, popisal bi vam svoje potovanje na shod in sprevidili bi, kako se človek strese na pošti, preden dospě še le do železnične postaje in moj g. tovariš še toliko ni bil srečen kot jaz, ki sem vsaj sedež na pošti si priboril. Prena-polnjeni poštni voz namreč za njega ni imel prostora in daleč od svoje hiše ni vedel, kaj bi začel na blatni cesti v dežju. Po dobroti še le je dobil privaten voz in s precejšnjimi stroški in neugodnostmi došel je za nami do stacije. In v Ljubljani se nam je že prigodilo, da sredi noči dospěvi nismo

dobili stanovanja. Pa dovolj o tem! Spoznate, da je včasih res težavno priti nam na take shode, in da ne smemo krivo soditi kakega vnetega cecilijanca, ki ga pogrešamo med navzočimi.

Če sem po tolikem trudu dospel v Ljubljano, hotel sem vžiti kaj gledé petja. Pri oo. frančiškanih bila je zjutraj ob 6. slovesna sv. maša. Ne zamudi tega! sem si mislil. Za 9. uro bodo dobro pripravljene, kaj bo pa ob 6.? Najbrž bodo rekli: Ne utrudimo se prezgodaj, da ne omagamo ob uri, ko nas bodo strogo na piko vzeli došli kritiki. Naravnost povem, da me je presenetilo tako petje. Pri altarji je celebrant z občutkom in natančno pel in na koru je mnogoštevilni zbor precizno vse točke izvrševal. Takoj sem rekel: Ti pojó radi Boga, ki je ob 6. in 9. uri navzoč in pri dobri volji sem bil takoj na jutro, ko je še tema objemala razrušeno mesto in na mene pršil drobni dež iz dolgočasne jesenske megle.

Proti 9. uri so od vseh strani dohajali stari in novi znanci. Temu si krepko stisnil roko v pozdrav, saj ga že nisi videl par let, unemu bi rad zastavil kako vprašanje, a ga moraš odložiti za poznejši čas; sedaj kar v cerkev, da ne zamudimo nobene točke.

Introitus se prične. Koral so dobro znali, a do popolnosti je nekaj manjkalo. Organist je začetkoma tako staccatto igral, kakor bi na glasoviru akorde ubiral. In zdelo se mi je, da to celò na pevce vpliva, ker so včasih nekako pretrgano, premišljajoče naraščali. Lahko da se motim, a v duhu sem pa le videl, kako organist z glavo ali tudi s životom takt daje in da prsti nehotè prej odjenjajo in prehitro popusté tipke, ko še niso bili drugi prsti na so-sedni akord pripravljene. Vem, da je veliko lažje kritikovati, kakor pa kaj izvršiti; opomnim to ne radi kake hudomušnosti, ampak iz ljubezni do stvari. Ako bi kak bolj vešč pevec pri koralu z roko povdarjal, da ohrani vse v gladkem tiru, potem bi tudi organist na orglah veliko lažje izvrševal včasih prav težko spremljevanje.

Palestrinova maša: „Aeterna Christi munera“ se je izborno pela. Pri Gloria se mi je zdel malo prepočasno tempo, posebno še, ako pomislimo, da je bil Palestrina Italijan, ti pa so bolj živahnega temperamenta in bolj vročehrvni, kakor mi.

Sicer pa vso čast učiteljem, kakor pevcem! Brez orgel peti tako težki umotvor, zraven še s tako lahkoto in preciznostjo, kaže, da so pevci precej na visoki stopinji, a da je tudi pevovodja storil več kot svojo dolžnost. Hvala vsem, ki so nam napravili tak užitek!

Iz cerkve smo šli naravnost v knezoškofijsko dvorano, da slišimo kaj nam poroča društveni odbor o 4 letnem delovanju.

Ko se zadostno število udeležencev zbere, prične društveni podpredsednik č. g. Jan. Gnjezda s sledečim poročilom:

Prevzvišeni gospod knez in škof, slavni zbor!

Dana mi je slučajno častna naloga, Vas danes povodom X. občnega zbora „Cecilijinega društva“ najspoštljivejše pozdraviti ter najpred premilostljivemu gospodu društvenemu pokrovitelju izreči najtoplejše zahvalo, da ste blagovolili nam odkazati za današnje zborovanje ta prelepi prostor in da se

hočete udeležiti našega shoda. Zahvaliti se mi je pa tudi vsem tū navzočim gospodom društvenikom, ker ste se vkljub neprijaznemu jesenskem vremenu, nekateri celo od daleč, tū sem potrudili.

Da pa moja malenkost danes zavzema ta prostor, na katerem smo bili vajeni videti ob enacih prilikah častitljivega moža, društvenega predsednika, milostnega gospoda prošta dr. Anton Jarca, vzrok je ta, da se je dosedanji g. načelnik zaradi starosti odpovedal temu mestu. Dasi tudi ga neradi pogrešamo, vendar pa ne smemo toliko sebični biti, da bi mu ne privoščili polajšeka v njegovih visokih letih želeč mu mirnega življenja. Vsem nam je dobro znano, koliko je prečastiti gospod prošt poleg drugih mnogih opravkov deloval za naše društvo, katerega ni zapustil tudi v hudih časih ne, marveč ga podpiral s svojim svetom in dejanjem. Štejem si v dolžnost (in vém, da mi boste slavna gospôda pritrdili), če bivšemu g. predsedniku tu izrečem za njegov trud najprisrčnejšo zahvalo in iskreno željo, naj mu ga ljubi Bog stotero povrne!

Slavni zbor! Po društvenih pravilih morali bi bili zborovati že lansko leto. Da se to ni zgodilo, bil je, kakor v marsikateri stvari vzrok, potres in njegovi nasledki. Saj pri zborovanji našega društva ne gre le za razna poročila in volitev odbora, marveč je preimunitna točka cerkvena slovesnost. Vprašam pa, v kateri cerkvi bi se bila le-ta mogla vršiti? Menim, da v nobeni. Zato prosim, da blagovolite nas opravičene smatrati radi tega zakasnjena.

Slavna gospôda! V našem odboru je član, kateri po društvenih pravilih igra dve vlogi, t. j. podpredsednik in tajnik v eni osebi.

Usojam si torej zdaj v svoji drugi lastnosti podati kratko poročilo o odborovem delovanji ozir. društvenem napredku od zadnjega občnega zbora. Kratko poročilo pravim, in sicer zato, ker veliko važnega in dobrega novega ne morem povedati; o neugodnih stvareh pa veliko govoriti ne kaže; zadostuje, da se jih le dotaknem. — V obče zdi se mi naše društvo slično vózu, ki ga par konj ob deževnem vremenu vleče po ogrski pusti. Počasi gre dalje; na desno in levo malo premembe, tū pa tam kak zeleni grmiček; res da se pomika naprej po zmečcanih tleh, à često treba paháti, da voziček ne obtiči. — Toda pustimo podobo; saj nikomur prečastitih gospodov ni težko jo dalje slikati.

„Orglarska šola“ in „Cerkveni Glasbenik“, onadva konjiča, (hvala Bogu da ju imamo!) vlečeta po neugodnem terrainu in upajmo tudi, da, ko sta že najhujše prestala, bosta s pomočjo krepkih novih pahalcev iz blatne pustine pripeljala v lepši kraj.

Orglarsko šolo tū le toliko omenim, da ima zdaj svoje prostore zadaj v poslopji sl. okrajnega glavarstva na Valvazorjevem trgu; vis. finančni direkciji pa gre naša hvaležnost, da je proti zmerni najemnici vzela šolo pod streho.

Gledé „Cerkvenega Glasbenika“ mi je omeniti, da se tiska in razpošilja v istem številu, kot druga leta; razložek je pa ta, kar kaj rad pripoznam, da letos in lani ni primanjalo naročnine za poplačanja tiska in poštnine. Vendar pa se mora tudi reči, da je list premalo razširjen; kajti po naši škofiji se razpošlje komaj 250 iztisov. Če pomislimo, da Kranjska šteje 316

kuratnih cerkvâ in nad 600 mašnikov, in ako še v pošte v zamemo lajike, kateri se nahajajo med onimi 250 naročniki — je račun žalosten. Saj je komaj polovica dekanijskih cerkvâ naročenih na naš list! — Zato si pa štejem tudi v dolžnost hvalno omeniti, da ga imajo vse župnije in kuracije Vipavske dekanije.

Gledé števila udov „Cecilijinega društva“ treba slavnemu zboru prijaviti, da se je zadnja leta zelo zmanjšalo. Ako prištejem za to leto udnino plačujočim članom še one, kateri kažejo, da so še udje s tem, da so plačali naročnino na „Cerkv. Glasbenik“ z 1 glđ. 50 kr. — potem je število 73 članov. Pač pičlo število!

Kakšno navdušenje je bilo prva leta! In zdaj? Kako se je ohladilo! — in poleg tega nam je nemila smrt pograbila mnogo iskrenih sobratov-društvenikov.

Žalostna toda pravična naloga je, da se tu spominjamo od zadnjega občnega zbora umrlih članov, katerim Bog daj večni mir, ako ga že ne uživajo. Ti-le so:

- Čast. gosp. Janez Kaplenek, župnik na Blokah.  
 „ „ Janez Potočnik, župnik na Brezovici.  
 „ „ Josip Belar, župnik v Rovtah.  
 „ „ Primož Ribnikar, župnik v Zatičini.  
 „ „ Lovro Urbanija, župnik v Žalini.  
 „ „ Frančišek Romè, župnik v Naklem.  
 „ „ Lovro Bernik, župnik v Kamni Gorici.  
 „ „ Dr. Janez Semen, profesor in kanonik v Ljubljani.  
 „ „ Jernej Jarc, župnik v Dolu.  
 „ „ Ant. Trepal, duhovnik v Rovtah.  
 „ „ Žiga Bohinec, podvodja semenišča v Ljubljani.  
 „ „ Miroslav Tomec, bivši pevovodja v Šent-Vidu.  
 „ „ Matija Lavrič, župnik na Studenci.  
 „ „ Janez Mesar, župnik v Šmartnu.  
 „ „ Josip Nakus, župnik na Planini.  
 „ „ Martin Povše, dekan v Ribnici.  
 „ „ Dr. Henrik Pauker pl. Glanfeldski, generalni vikarij in stolni

dekan.

Koliko število rajnkih je to — naraščaja pa skoro nič!

Naše društvo bode začelo 20. leto svojega delovanja. Koliko zanimanja je bilo takoj začetkom; kolika vnema za našo sveto stvar! Ako pa primerjamo ves trud 19 let z učinki do sedanjega časa, smemo trditi, da bi bilo stanje cerkvene glasbe pri nas lahko boljše, nego je. Res je sicer, da na nekaterih krajih bolj na tihem delujejo v dobrem smislu; à res je pa tudi, da se še vedno nasprotuje cerkvenim določbam glede cerkvene glasbe, dasi tudi ni nobene potrebe in bi bilo lahko vse v redu, kakor n. pr. dné 25. avgusta t. l. pri znani svečanosti v Polhovem Gradcu s „Pred Bogom“ za introitus in „Poznate dom?“ — za benedictus in Agnus Dei, ali dné 1. novembra v okrožji ljubljanskega mesta, ko je mašnik pri altari svoj Gloria, Credo, prefacijo i. dr. pel, na koru pa orglavec le svoj „Hier liegt“ igral — brez petja.

Slovenci se radi ponašamo, da smo verni sinovi sv. matere katoliške cerkve; pokažimo se toraj tudi v dejanji gledé cerkvenega petja, za katero nam je dala jasna določila. Tu ne moremo in ne smemo ločiti zapovedi od zapovedi; ene se držati, drugo pa prezirati, ali celò nalašč ji nasprotovati. Vse prihajajo iz istega vira ali sloné na isti avtoritèti t. j. sv. cerkve.

Prihodnjo nedeljo obhajamo praznik naše zavetnice, sv. Cecilije; prosimo jo, da nam pri Bogu izprosi pravega duha pri delovanji za sveto glasbo, èdnost pokorščine do sv. cerkve in dar stanovitnosti. Obeh nam treba, pokorščine do določb S. R. C. in stanovitnosti, da pridemo do svrhe, katero si je postavilo naše društvo, da se namreè cerkvena glasba, ki ima poveljevatí službo Božjo, izvaja v smislu sv. cerkve ne le po posameznih krajih, marveè po vsih cerkvah naše škofije.

(Konec prib.)

## D o p i s i.

**Ljubljana.** — Hvala Bogu, sreèno se je dovršil deseti občni zbor „Cecilijinega društva“. Saj so nam pa taka zborovanja res zelo potrebna, da ne opešamo v težavnem delovanju za sveto glasbo. Želeti bi bilo, da bi se zbirali še bolj pogostoma in sicer — ako je mogoèe — tudi zunaj na deželi, ker po takih zborih se odстранjuje razni predsodki, ki jih imajo mnogi zoper naše društvo, in vnema se nova goreènost za sveto stvar. Le žal, da je videti na teh zborih tako malo udeležiteljev! — Pa da ne bom takoj od začetka zabavljal, hoèem raje napisati nekaj vtisov, katere je napravil na me vsopred letošnjega občnega zbora.

1. V cerkvi è. è. oo. franèiškanov. — Navadno se ocenjuje le petje na koru; toda ne morem si kaj, da ne bi pohvalno omenjal tudi vzglednega petja, katerega smo tu slišali pred altarjem. Da, tu bi se paè marsikdo lahko uèil, kako je treba razloèno izgovarjati besede, kako pravilno poudarjati, da napravi mašnikovo petje kaj vtisa na zbrane vernike. Kaj je paè lepšega, kakor prefacija, ali „Oèe naš“, ako se poje pravilno? Kako zelo povzdiguje službo božjo pravilno mašnikovo petje, kakoršno smo slišali v franèiškanski cerkvi! In ako se izvistnemu mašnikovemu petju pridruži še izvrstno petje na koru, ali se ne èuti èlovek visoko povzdignjenega nad zemeljsko solzno dolino? Reèi moram, da je franèiškanski kor èastno rešil svojo — ne ravno lahko — nalogo. Umetna Palestrinina maša „Acterna Christi munera“ se je s svojo polifonijo kaj lepo razlegala po prostorni hiši božji. Ako bi imel kaj omeniti, bi bilo to, da je spremljevanje pri koralnih toèkah bilo nekoliko preveè glasno in premalo „legato“. Sicer pa vsa èast vrlemu franèiškan-skemu zboru in njega neumornemu pevovodji g. P. Angeliku; kajti možje, kateri si upajo Palestrino spraviti na kor, so pri nas še vedno bele vrane.

2. V knezoškofijski dvorani. — Slab vtis je napravilo na me malo število udeležencev. Nekí g. prijatelj, ki je prišel z dežele navlašč zaradi občnega zbora „Cecilijinega društva“, mi je rekel, da se je zelo varal v svojem mnenju o občnem cecilijanskem zboru; pričakoval je namreè, da se bo dvorana kar trla vnetih cecilijancev. V resnici pa jih je bilo videti primeroma le malo, bodisi duhovnikov, bodisi orglavcev. Kaj neki je bilo temu krivo? Nekaj paè praznik sv. Elizabete, zaradi katerega je moral marsikdo ostati doma; nekaj tudi to, da se je premalo poročalo o zborovanju, kajti naš dnevnik je do zadnjega večera le mimogredé omenil, da bo de zborovalo tudi naše društvo. Kakor kaže, bo treba v prihodnje nekoliko bolj „bobnati“. Najveè pa je bila kriva malomarnost, ker je „Cecilijino društvo“ in njega delovanje mnogim le deveta briga. Izvrsten vtis pa je gotovo na vse zborovalce napravila navzoènost prevzvišenega g. knezoškofa in zlasti njega vzpodbudne besede. Iz poročila g. tajnika nas paè ni mogla razveseliti vest, da je tako malo župnikov (oziroma cerkva) naroèenih na „Cerkveni Glasbenik“. Ko bi paè tudi drugod posnemali

vrlo vipavsko dekanijo, kjer so vse kuratne cerkve naročene na naše glasilo, kako zelo bi se opomogel naš list! — Iz poročila g. blagajnika smo spoznali, da društveno denarno stanje ni ravno na slabih nogah, a upanje je, da se v prihodnje zdatno zboljša; treba le res izvesti nasvet g. blagajnika s pristavkom g. dr. Karlina, da namreč odbor izvoli po posameznih dekanijah posebne poverjenike, ki bi nabirali novih udov in širili cecilijansko idejo. Res, nekateri ljudje so že taki, da jih mora vedno kdo drezati; in v tem oziru bodo imeli poverjeniki povsodi dovolj posla. Kakor rečeno, sedaj je le še na tem, da se oni sklep res izvrši. — Iz poročila g. glasbenega vodje smo lahko spoznali, kolika dobrota je za našo škofijo orglarska šola, kjer se je izučilo že toliko orglavcev in kjer delujejo — kakor so prevzvišeni knezoškof pohvalno omenili — tako izvrstne učiteljske moči. Pač zasluži ta šola vsestransko podporo, zasluži, da se jej preskrbi nov klavir, katerega sedaj tako zelo potrebuje.

3. V cerkvi čč. gospá uršulink. — Obširni program vrliga nunskega zbora je privabil v cerkev precej občinstva. Reči se pa mora, da ne slovi zastoj petje čč. uršulink; kajti v resnici je tako milo in prikupljivo, da sega poslušalcem globoko v srce. Vse točke so bile izvrstne. Edino pri koralnem introitu „Resurrexi“ bi želel, da bi se bilo pelo nekoliko počasneje; meni vsaj se je zdelo, kakor bi se čč. pevkam pri oni točki nekoliko preveč mudilo. Res je, da nikakor ni prav, ako se koralno petje preveč vleče, ker ravno na ta način je prišel koral pri ljudstvu ob veljavo; nasprotno pa tudi ni prav, ako se s koralom preveč hiti, da trpi pri tem jasnost. Kakor povsodi, je tudi tukaj sredaja pot najboljša; po taki srednji poti sem videl in slišal hoditi n. pr. slavne Regensburžane. V drugem oziru pa je bilo petje in orgljanje do cela vzgledno in gotovo so zborovalci nesli s seboj iz nunske cerkve najboljše spomine. Bog daj, da bi našle vrle redovnice tudi po deželi mnogo posnemovalcev!

Pa za sedaj končam. S temi vrsticami nisem imel namena, da bi natančno popisal ves vsopred občnega zbora, ker to stori brez dvoma kdo drugi. Načrtal sem tu v naglici le nekatere vtise, ki jih je name napravil občni zbor. In ti vtisi so v obče jako ugodni. Naj bi nas letošnje zborovanje z nova vzpodbudilo k neumornemu delovanju v prospeh cerkvene glasbe! Upam, da se pri prihodnjem občnem zboru — ako nas Bog pusti živeti — snidemo še v večjem številu in da bodo poročila gg. voditeljev še mnogo ugodnejša, nego so bila letos. To moje upanje se opira v prvi vrsti na Boga, kateremu v čast deluje naše društvo, v drugi vrsti pa na vrlo orglarsko šolo in na naše društveno glasilo „Cerkveni Glasbenik“, kateri bo tudi v prihodnje pogumno deloval pod praporom sv. Cecilije. Da bo pa mogel naš list res vspešno izpolnjevati svojo sveto nalogo, želim mu konečno prav obilno naročnikov in pridnih dopisovalcev.

F. F—č.

Iz Idrije. Vendar nekaj novega! Kako poživi človeka, ko vidi, da se vendar vzbujajo zanimanje za cerkveno liturgično petje tudi v naši Idriji. Nedeljo za nedeljo, praznik za praznikom imamo peto latinsko mašo — a kakšno! Močij imamo izbornih — toda vodstva se Bog usmili! Za vzgled: Letos je septuagesima padla na 2. svečan, in res, s kora so odmevala mogočna „Alleluja“. 25. marca se je „Credo“ izpelo le do: „Descendit de coelis“ — glavnega „Et incarnatus est“ ni bilo na praznik Marijinega oznanjenja čuti. Velikonočni ponedeljek so Kristusa še križali in pokopali; toda od smrti ta dan še ni vstal. Peli so vsaj le do „sepultus est“. In tako dalje . . . Kaj ni torej nekaj posebnega, ako Vam danes poročam, da smo na praznik sv. Cecilije že liturgično peli mašo s predpisanim Introitom, Gradualom, Offertorijem in Communio? Združilo se je 15 gospic pod vodstvom gospice učiteljice Janochne, da so prebile led in pokazale, da je tudi v Idriji možno izpolnjevati cerkvene predpise. Ali neki kmalu zopet doživimo kaj podobnega? Preosnovatelja potrebujemo — in Idrija bi imela lahko časten zbor v cerkvi.

Z Gorenjskega. Da ni bilo X. občnemu zboru radi zborovanja dveh drugih društev v isti dvorani odločeno toli malo časa, rad bi se bil oglasil in povedal, da je v naši škofiji še mnogo krajev, ki gledé reforme cerkvene glasbe niso še nič storili, med tem, ko so vendar v nekaterih farah tako vrlo napredovali.

Katere pa so „tiste fare“, kjer se je cerkvena glasba povzdignila?

„Tiste fare“ so t , kjer imajo g.  upnika za to. Zakaj le tam se kaj doseže, kjer župnik hoče; kjer pa ta no e, so vsi naporu organista zastoj!

Ko bi bili vsi gg.  upniki reformo cerkvene glasbe v svojo skrb vzeli, bilo bi zdaj  e po vseh farah naše škofije cerkveno petje tako lepo vrejeno in ukoreninjeno, kakor po onih farah, kjer so župniki zanj delali.

Kaj mari niso vsi gg.  upniki zato, da bi se pelo v cerkvi po cerkvenih predpisih? Ne! Zakaj gosp.  upniki spadajo v tem oziru v tri vrste:

a) Cecilijanci,

b) Proticecilijanci,

c) Srednji; zdaj prvo, zdaj drugo, prav za prav pa nobeno.

Kadar bodo vsi „prvo“, takrat  e le bo mogo e o splošni reformi govoriti.

O prvih ni tukaj razpravljati, ker je pri njih itak vse v redu.

Glejmo raji b. Proticecilijance.

Tukaj ni mogo e samemu organistu nič doseči, ako mu g.  upnik naravnost re e: „Glejte, da bo lepo petje v cerkvi, toda „cecilijansko“ ne, ker tega ne morem trpeti ni jaz, ni moji farani. Tudi responsoriji pri sv. maši imajo ostati, kakoršni so tukaj v navadi; torej mi ne vpeljujte tistih mrtvaških. (On ima tudi slovesne za mrtvaške.) Slovesna maša naj se poje v slovenskem jeziku!“

— — Odlo na misel predstojnika cerkvenega! — Se mu li hoče služabnik-organist zoperstaviti?

Zdaj poglejmo pa c. Srednjega, (ne eno, ne drugo).

Tu sem spadajo navadno  e bolj postarni gospodje, ki se ne brigajo dosti za našo stvar: „Storite kakor hočete, saj jaz si ne razumem o tem!“ Toraj je organist pripu en samemu sebi! Tudi marljivi organist brez podpore g.  upnika ne bo dosegel mnogo; pa  e to, kar bo, ne bo imelo stalnosti.

Da bi se poslednji dve vrsti b in c pridružili prvi, potem smemo upati uspehov. Pa vendar s tem, da bi se le približali praporu sv. Cecilije,  e ni zadosti, ampak morali bi vsi tudi organista podpirati, ne le ukazati ali dovoliti mu, da sme reformo pričeti. Kjer g.  upnik in organist skupaj delata ali morebiti mesto župnika g. kaplan, le tam se je kaj doseglo.

Se je li čuditi, ako se cel  vnetemu organistu spolagoma gore nost ohladi,  e ga duhov cina ne podpira. Ako mora organist vsake pol leta drugih pevcov iskati in vnovič u iti, to je britko! Tukaj mu mora potrpežljivost pote i, ako bi si je bil tudi od Joba izposodil.

Premislimo le, koliko truda ima organist na deželi s pevci, ki so večinoma delavni, neiz olani ljudje! Koliko vaje in zatajevanja je treba pevcu prej, ko se nauči le pri pesmicah svoj glas prav držati; kaj  e le, pred ko vzdrži glas pri latinski ma i! Koliko jih pred opeša in odleti!

Naravno je tudi, da pevci radi opu ajo skušnje, zlasti poleti, ker  el  zvečer na sveži zrak, ali pa tudi recimo, da so utrujeni od dela. Ko bi g.  upnik ob svojem času pri el tudi k pevski vaji in zinil eno besedo, ta bi pomagala in navdušila več, kot  e toliko priporo evanja od strani organista.

Ali vzemimo veliki praznik, ko so se naučili vse, česar treba za slovesno mašo; tudi so precej dobro izvršili, a nevedno ljudstvo javka po toliko priljubljenih pesmicah, kakor so bile kdaj v navadi tudi pri slovesnih mašah. Kdo bo nevedno ljudstvo pou il o liturgiji kot ravno g.  upnik!

To storiyo lahko tudi tisti gg.  upniki, ki pravijo, da se ne morejo vtikati v to stvar vsled glasbene nezmožnosti. Koliko bi imeli pevci ve  miru in veselja! Se ve, da je treba pevcem ob novem letu tudi kako priznanje za njih trud in zamudo časa. Pevci so tukaj va niši, kot mnogo nepotrebnega lepotic ja pri cerkvi in bi se to ne smelo prezirati in pri njih  editi.

Kaj pa to, kar se še vedno sliši, da na deželi ni mogoče liturgično peti, da na kmetih ni pevcev, k večjemu ženske. Ta je prazna! Pred 20. leti smo peli na kmetih latinske maše in pevci niso nobene note poznali. Ali so zdaj drugačni ljudje na zemlji kot oni čas? Res, da Gloria in Credo nista bila s celim tekstom, pa je bil Kyrie 3 krat daljši kot pri sedanjih mašah. Smem trditi, da se dobijo tudi ceciljanske maše za na kmete, kjer ima organist samo pevke brez moških. Jaspersova maša sv. Cecilije dvoglasna se lepo izpelje, če ni več kot dve ženski in lahko se naučite, organist naj jih z orglami spremlja, pa lahko sam še molči. Kaj pa enoglasne maše koralne ali pa tudi figuralne?

Povsod se da izvršiti, ako se le hoče. Treba se je le posvetovati skušenimi ljudmi. In kadar bodo gg. župniki vsi ene misli, z organisti ne bo dosti opraviti. Rector Ecclesiae naj ukaže, služabnik-organist mora storiti in je konec vseh komedij!

Ako bi mil. g. škof razglasili in zapovedali vsem župnikom,\*) kmalu bi bilo po vseh farah v drugem tiru. K zborovanju pridejo le tisti gg. župniki, katerih tukaj nič ne zadene, razun le pohvala; „Cerkv. Glasbenik“ tudi le ti berejo, torej onih ne more vzdramiti iz spanja, ker ne najde poti do njih. Le višja moč more tukaj pomagati; dokler se to ne zgodi, pa dvomim, da bi prišli do splošne reforme, katero doseči izprosi sv. Cecilija!

## Razne reči.

### † Generalni vikarij dr. Henrik Pauker pl. Glanfeldski.

Hud udarec je zadel našo ljubljansko škofijo! Božja previdnost je v večnost poklicala dne 14. novembra prečastitega gospoda generalnega vikarija, stolnega dekana in kanonika dr. Henrika Pankerja pl. Glanfeldskega v 68. letu njegove starosti.

Rojen v Ljubljani 26. novembra l. 1829, postal je l. 1854 doktor bogoslovja ter bil isto leto posvečen v mašnika. Od l. 1858—1871 bil je spiritual v duhovskem semenišči, postal stolni kanonik in 1886 l. imenovan bil stolnim dekanom, l. 1891 pa generalnim vikarjem za ljubljansko škofijo. Koliko je storil kot vodja bratovščine presv. Rešnjega Telesa za opravo ubožnih cerkva, kako neumorno se je ranjki trudil za krasoto hiše Božje in dostojno oskrbovanje Najsvetejšega — to vé le ljubi Bog, kateri mu je njegov trud gotovo poplačal z nebesi. Goreč častilec presv. Zakramenta zanimal se je vrlo za pravo cerkveno petje ter za naše Cecil. društvo in njegove težnje.

Bil je vzoren duhovnik na vse strani; plemenit ne le po imenu, temuč tudi po značaju kot prijatelj in človek. R. I. P.

— V predstojništvo Cecil. društva so bili voljeni pri X. občnem zboru dne 19. nov. t. l. naslednji čč. gospodje: predsednik: profesor Janez Gnjezda; podpredsednik in tajnik: profesor dr. Andrej Karlin; blagajnik: kn. šk. tajnik Josip Šiška; glasbeni vodja: stolni kapelnik Anton Foerster; odborniki: šolski vodja Leopold Belar, trnovski kapelan Frančišek Ferjančič, P. Angelik Hribar in P. Hugolin Sattner, gvardijan — vsi v Ljubljani.

— V pariški glasbeni razstavi nabaja se glasovir s 6 pedali (razstavil tovarnar Cateura iz Barcelone), katerih so 3 radi novosti zanimivi: „Pédale sourdine“ oslabša glas, da ga skoro ne slišimo; „Pédale claire“ ga jako povekša, da je sličen glasu starega „Clavecina“; „Pédale harmonique“ pa pouzroča, da se čujejo harmonični gornji toni udarjenega tona.

\*) Ako bi prepovedali slovesno mašo, dokler se vsaj Ordinarium Missae ne izpelje s celim tekstom. Pozneje, recimo: čez eno leto pa se še spremenljive molitve dodajo. Saj ni potreba vsaki praznik slovesne maše; da bi bila le v največjih praznikih. Pis.

Današnjemu listu pridana je 11. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjezda. — Odgovorni vrednik glash. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.

